РЕФЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО НАУКОВИХ РОБІТ В ГАЛУЗІ СУДОВО-ПСИХІАТРИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ, ЯКІ БУЛИ ВИДАНІ В УКРАЇНІ ЗА ІНФОРМАЦІЄЮ НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО З 1999 ПО ЧЕРВЕНЬ 2021 РОКИ[1]

Реферат. Добірка, підготовлена редакцією журналу, систематизує бібліографічні описи й реферати 24 праць із судово-психіатричної експертизи, виданих в Україні з 1999 р. по червень 2021 р., за даними Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Для судового експерта-психолога ця література важлива, бо питання осудності, дієздатності, симуляції психічних розладів чи стану обвинуваченого нерідко вирішують на межі психології та психіатрії або в комплексній психолого-психіатричній експертизі. Охоплено навчальні посібники, монографії, збірники статей і автореферати дисертацій В. Б. Первомайського, І. Д. Спіріної, С. В. Жабокрицького й А. П. Чуприкова, А. М. Моховикова, А. І. Марчука, В. І. Мельника, В. Ю. Омеляновича, І. В. Левенця, В. І. Рудника, А. В. Дудки, І. Б. Пукач, О. В. Синєокого, О. М. Цільмак, М. Й. Цепіня, В. Р. Ілейка, а також історико-методичний посібник М. П. і Л. М. Беро. Зміст праць складається в кілька тематичних блоків. Перший – теорія неосудності: системний аналіз чинної парадигми та її негативних наслідків у монографії В. Б. Первомайського «Невменяемость» (2000), історія поняття неосудності у вітчизняній і зарубіжній психіатрії та юриспруденції. Другий – організаційно-процесуальні засади судово-психіатричної експертизи в кримінальному й цивільному процесах, права та обов'язки експерта, її види (амбулаторна, стаціонарна, комплексна, у судовому засіданні). Третій – обмежена осудність і обмежена дієздатність, зокрема застосування ст. 20 КК України до осіб із психопатичними розладами, провадження щодо обмежено осудних і посмертна судово-психіатрична експертиза в цивільному процесі. Четвертий – кримінальна сексопатологія та мотивація сексуальних злочинів. Окремо подано праці про епілепсію в судово-психіатричній клініці й про слідчі дії за участю осіб із фізичними або психічними вадами, де наголошено на значенні судово-психіатричної, судово-психологічної та комплексної експертиз. Добірка слугує довідковим орієнтиром для судових експертів, слідчих, адвокатів і викладачів, яким потрібна вітчизняна джерельна база щодо меж компетенції психолога та психіатра.

Ключові слова: судово-психіатрична експертиза, судова психіатрія, неосудність, обмежена осудність, обмежена дієздатність, посмертна судово-психіатрична експертиза, комплексна психолого-психіатрична експертиза, кримінальна сексопатологія, симуляція психічних розладів, бібліографічний огляд.

Abstracts of Scientific Works on Forensic Psychiatric Examination Published in Ukraine from 1999 to June 2021, According to the Vernadsky National Library of Ukraine

Abstract. Questions of criminal responsibility, legal capacity, simulation of mental disorders or the mental state of a defendant often arise at the border between psychology and psychiatry or are resolved in a combined psychological-psychiatric examination. To give forensic psychologists and lawyers a consolidated view of the relevant domestic literature, the editorial board compiled bibliographic descriptions and abstracts of 24 works on forensic psychiatric examination published in Ukraine between 1999 and June 2021, drawing on the catalogues of the Vernadsky National Library of Ukraine. The selection covers textbooks, monographs, collections of papers and dissertation abstracts by V. B. Pervomaiskyi, I. D. Spirina, S. V. Zhabokrytskyi, A. P. Chuprykov, A. I. Marchuk, V. I. Melnyk, V. Yu. Omelianovych, I. V. Levenets, V. I. Rudnyk, A. V. Dudka, I. B. Pukach, O. V. Synieokyi, O. M. Tsilmak, M.

Y. Tsepin, V. R. Ileiko and others. The works fall into several thematic groups: the theory of insanity and the weaknesses of its current paradigm; the organisational and procedural framework of forensic psychiatric examination in criminal and civil proceedings, including outpatient, inpatient, combined and in-court examinations; diminished responsibility and limited legal capacity, including the application of Article 20 of the Criminal Code of Ukraine to offenders with psychopathic disorders; posthumous forensic psychiatric examination in civil cases; epilepsy in forensic psychiatric practice; investigative actions involving persons with physical or mental disabilities; and criminal sexopathology and the motivation of sexual offences. The compilation is a reference tool for forensic experts, investigators, defence lawyers and lecturers who need domestic sources on the boundaries between psychological and psychiatric expertise.

Keywords: forensic psychiatric examination, forensic psychiatry, insanity, diminished responsibility, limited legal capacity, posthumous psychiatric examination, combined psychological-psychiatric examination, criminal sexopathology, simulation of mental disorders, bibliographic review.

Реферат оприлюднено в журналі 02.06.2021. Відомості про першу публікацію уточнюються редакцією.

References

1. Referatyvna informatsiia shchodo naukovykh robit v haluzi sudovo-psykhiatrychnoi ekspertyzy, yaki buly vydani v Ukraini za informatsiieiu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V.I. Vernadskoho z 1999 po cherven 2021 roky [Abstracts of Scientific Works on Forensic Psychiatric Examination Published in Ukraine from 1999 to June 2021, According to the Vernadsky National Library of Ukraine] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2022. Vol. 7, No. 6 (42). URL: https://expertize-journal.org.ua/psikhologichna-ekspertiza/5092-navoditsya-referativna-informatsiya-shchodo-naukovikh-robit-v-galuzi-sudovo-psikhiatrichnoji-ekspertizi-yaki-buli-vidani-v-ukrajini-za-informatsieyu-natsionalnoji-biblioteki-ukrajini-imeni-v-i-vernadskogo-cherven-2021-rik (onovlena versiia vid 04.11.2026). [in Ukrainian].